

הלכות פסח תמטתג

רט

תמטז דין חמץ שנמצא בחנות ישראל והפועלים נכרים או כחיפך וכו' ג' סעיפים:

א חנות ומלאי (פירוש סחורה: כגון פת ויין הנמכר בתוכה) שבתוכה של ישראל הפועלים המשתדלים בהי' במכירת המלאי הן נכרים חמץ הנמצא בחנות זו לאחר הפסח אסור אפילו בהנאה שבוראי הוא מן המלאי של ישראל ואין תולין להקל לומר שמן נכרים הפועלים נפל שמה כיון שהמלאי קבוע בחנות תמיד והפועלים אינן קבועים תמיד אלא נכנסין ויוצאין:

ב חנות ומלאי של נכרי והפועלים הם ישראל חמץ הנמצא שם לאחר הפסח מותר אפילו באכילה שבוראי הוא מן המלאי של נכרי:

ג וכל זה כשיש חמץ במלאי הנמכר בתוך החנות שאפשר לתלות שחמץ זה הנמצא הוא מן המלאי אבל אם הוא בענין שאי אפשר לתלות שחמץ זה הוא מן המלאי הרי הכל הולך אחר הפועלים אם הן ישראל אע"פ שהחנות ומלאי של נכרי הרי החמץ אסור אפילו בהנאה שבוראי מן הפועלים נפל שמה" ובע"פ שכשיצאו הפועלים מן החנות קודם הפסח בודאי כבר נתיאשו מן החמץ שנפל מהם בתוך החנות של נכרי שהנכרי ימצאוהו ויאכלוהו" וא"כ היה חמץ זה כל ימי הפסח הפקר גמור ולא עברו עליו הפועלים בכל יתאה וכל ימצא מכל מקום הרי כבר נתבאר בס"ח תמ"ח שאף חמץ של ישראל שהפקירו קודם הפסח אסור בהנאה לאחר הפסח ואם הפועלים הן נכרים אע"פ שהחנות ומלאי של ישראל הרי החמץ מותר אפילו באכילה ובע"פ שכשיצאו הפועלים מן החנות קודם הפסח בודאי נתיאשו מן החמץ שנפל מהן ונעשה החמץ הפקר גמור וכל דבר הפקר המונח ברשותו של אדם מישראל זכתה לו רשותו" ונקנה לו ההפקר ונעשה כשלו ממש אף על פי כן לא נקנה להישראל חמץ זה שהיה בחנותו כל ימי הפסח" מטעם שנתבאר בס"ח תמ"ח עיין שם:

תמטז דין ישראל ונכרי שיש להם שותפות וכו' ב"ז סעיפים:

א ישראל שלוח נכר של חמץ מחבירו ולא פרע לו ער שהגיע הפסח חייב לפרוע לו לאחר הפסח ויש בו משום גזל אם אינו פרע לו" כיון שהלוח לו בשעת היתר" ואם בא לפרוע לו בתוך הפסח כמעות או בשאר דברים רשאי המלוה לקבלם ממנו ולהחנות מהם אפילו בפסח" ובע"פ שהוא לוח ממנו נכר של חמץ שיפרע לו נכר של חמץ ונמצא שמעות אלו הן חלפני הככר של חמץ שהוא חייב לפרוע לו ואסור ליהנות מחלפני חמץ בפסח אפילו לאחר הפסח כמו שנתבאר בס"ח תמ"ג מכל מקום כיון שבשעה שהלוח

א נמזא [ברייתא] לא, ב ג לירסת רש"י ורב האי. מור ושו"ע.
ב רבנו הגאון שם. לכושי. מ"א ס"ק א.
ג רש"י שם ד"ה ומלאי.
ד מור וכושי.
ה רש"י שם ד"ה אסור.
ו ב"ח ושו"ע. וראה מ"מ תענינו.
ז ברייתא שם. מור ושו"ע.
ח ב"י [לירסת רש"י]. ט"ז [אף לירסת ר"ח]. פ"דח.
ט בדלוקי ס' תלו ס"כ ומכ"ב.
י סוף פ"ב.

סימן תג

א תשובות רש"י ס' קת. מור ושו"ע ס"א.
ב מאמר מרדכי ס"ק א. וראה מ"מ תענינו.
ג חז"י ס"ק א. אליה רבה ס"ק א.
ד סוף פ"ב.